

Sild

*Fiskeridirektoratet
Biblioteket*

INTERN TOKTRAPPORT

- FARTØY : M/S "Inger Hildur"
- TIDSRUM : 19. april - 21. mai 1982
- PERSONELL : J.H. Nilsen og J. Røttingen
- FORMÅL : Merking og biologisk prøvetaking av sild på strekningen Sogn - Vestfjorden.

M/S "Inger Hildur" er en 144 fots ringnotsnurper fra Fræna, og båten ble også ifjor leiet til sildemerkingstoktet.

Leiteinstrumentene ombord en en Simrad ST-sonar tilkoblet en CD-dataskjerm og et Simrad EQ-lodd. For dette toktet var fartøyet utstyrt med en loddenot 220 x 50 fvn., låssettingspose, 4 merkeposer, 1 lettbåt og 2 mindre plastbåter. I tillegg til dette fikk en ombord en stor sildehåv og 2 plastkar til bruk ved tankmerking.

- RESULTAT : Merking: Det ble ialt merket 32.291 sild fordelt på 5 lokaliteter. Fig. 1 viser merkelokalitetene og fig. 2 viser lengdefordelingen av den merkede silda fra hver lokalitet (heltrukket linje) og lengdefordelingen av prøvene som ble tatt for å få biologiske data (stiplet linje), samt aldersfordelingen av prøvene.

Første merkeutsetningen (eksperiment 41) ble foretatt i Osmundsvåg nordøst av Måløy. I likhet med ifjor ble M/K "Harald" fra Vågsøy kontaktet, og båten ble leiet til å kaste og låssette ca. 25 hl sild sør for Stad. Det har tidligere vist seg å være vanskelig å finne sild i dette området med den tid en har til rådighet. Silda ble kastet ved Kråkenes fyr og slept opp til Osmundsvåg og låssatt. Her ble 4.977 sild merket. Her var 1979- og 1978-årsklassene omtrent likt representert (Fig. 2).

På Sunnmøre fikk en sild på Vigrafjorden, og posen ble slept opp og fortøyd i Bjørnøysund, hvor det ble merket 7.403 sild (eksperiment 42). Her var 1979-årsklassen mest tallrik.

På Nordmøre ble det mye leiting og til tross for rykte om sild flere steder ble det ikke sild før en kom nord til Frøya. Det var gode registreringer på strekningen fra Kvitholmen fyr og nordover til Sveggesundet, men det viste seg å være småsei. Da silda og småseien til sine tider opptrer nokså likt, var nok de fleste silderyktene fra dette området en forveksling med sei.

Silda som ble kastet på Frøyfjorden ble håvet ombord i to kjøletanker for merking derfra. Dette har tidligere vært prøvt i Nordsjøen med godt resultat.

Til håvingen ble det brukt en stor sildehåv isydd en presenning. En pose ble plassert i hver av de to tankene og en passelig slump sild ble håvet nedi. Hele tiden ble det sørget for skikkelig sirkulasjon i tankene. Håvinga gikk fint og få sild ble skadet.

Under merkinga ble posene tørket opp etter hvert som det minket på silda og det gikk fint å få tak i den. Den merkede silda ble sluppet opp i 2 kar, hvert på ca. 1 m^3 , og merkekarene ble låret i sjøen og tømt for hver 300 sild som ble merket. Det måtte hele tiden sørges for skikkelig sirkulasjon i merkekarene. Hver av kjøletankene var på ca. 80 m^3 . 5.027 sild ble merket av denne silda som ble kastet på Frøyfjorden og ført i tank inn til Sistranda (eksperiment 43).

Det går fram av Fig. 2 at denne silda hadde en gjennomsnittslengde på ca. 28 cm. Ved merkingen antok en at denne silda for det meste besto av 1979-årsklassen som våren 1982 hadde omtrent denne lengden. Imidlertid, da man senere foretok aldersanalyser av silda viste det seg at vel 20 % av denne silda besto av 1975-årsklassen. Gjennomsnittslengden av 1975-årsklassen av den norske vårgytende silda er ca. 37 cm, mens 1975-årsklassen av denne silda var 28 cm, altså en sterk redusert vekst. Sildebestanden i Trondheimsfjorden har til nå vært dominert av 1975-årsklassen med tilsvarende lave vekst, så det er meget sannsynlig at 1979-årsklassen i Frøyfjorden er oppblandet med sild av 1975-årsklassen som har hatt sitt oppvekstområde i Trondheimsfjorden. Det er følgelig blitt merket ca. 1.000 "Trondheimsfjordsild" i eksperiment 43.

Fra Sistranda gikk en leia nordover til Dønna på Helgeland og begynte leitinga her. Det ble ikke registrert sild før en kom nord til Myken. Et kast ble gjort sørøst av Valvær og silda ble ført i tank opp til Valvær hvor 7.012 sild ble merket (eksperiment 44). Dette er sild av den nordlige bestandskomponent. Det er en del yngre sild i prøven, og særlig 1978-årsklassen. I motsetning til prøvene lengre sør er denne årsklassen bedre representert enn 1979-årsklassen. Det er nå 5. året på rad det blir merket sild på samme lokalitet.

På strekningen fra Valvær og østover mot Meløy ble det registrert mange og tildels gode stimer. Det var imidlertid stor fart i silda så det ble en del bomkasting før det ble fangst øst av Svinvær. Etter å ha håvet tilstrekkelig med sild i tankene fant en høvelig ankringsplass i Svinvær og 4.458 sild ble merket her (eksperiment 45). Siste kastet ble gjort vest av Otervær, og silda ble ført opp til Svinvær i samme posisjon som eksperiment 45. Fra dette kastet ble 3.414 sild merket (eksperiment 46). Silda i eksperiment 45 og 46 var av samme type som i eksperiment 44.

Noen seisnurpere fra Bulandet (Sogn og Fjordane) hadde meldt om sild der i området, og etter avsluttet merking på Helgeland ble kursen satt sørover for å prøve å få merket noe sild i Bulandet. Da en kom sør ble seifiskerne kontaktet for å få nærmere opplysninger om hvor silda stod, men det viste seg nå at silda var blitt borte. Til tross for nokså grundig leiting på hele strekningen fra Sendingane (nordvest av Ytterøyane fyr) og sørover til Utvær fyr ble det ikke registrert sild.

Av det totalt antall merkede sild på 32.291, ble 19.911 sild merket fra tank, noe som viste seg å være svært vellykket. Det er mange fordeler med tankmerking. En er ikke avhengig av låssettingsplasser og kan følgelig kaste silda hvorsomhelst. Dette er av stor betydning ved eventuell framtidig merking på havet.

Bergen, 26. august 1982

Jan H. Nilsen
(sign.)

Jostein Røttingen
(sign.)

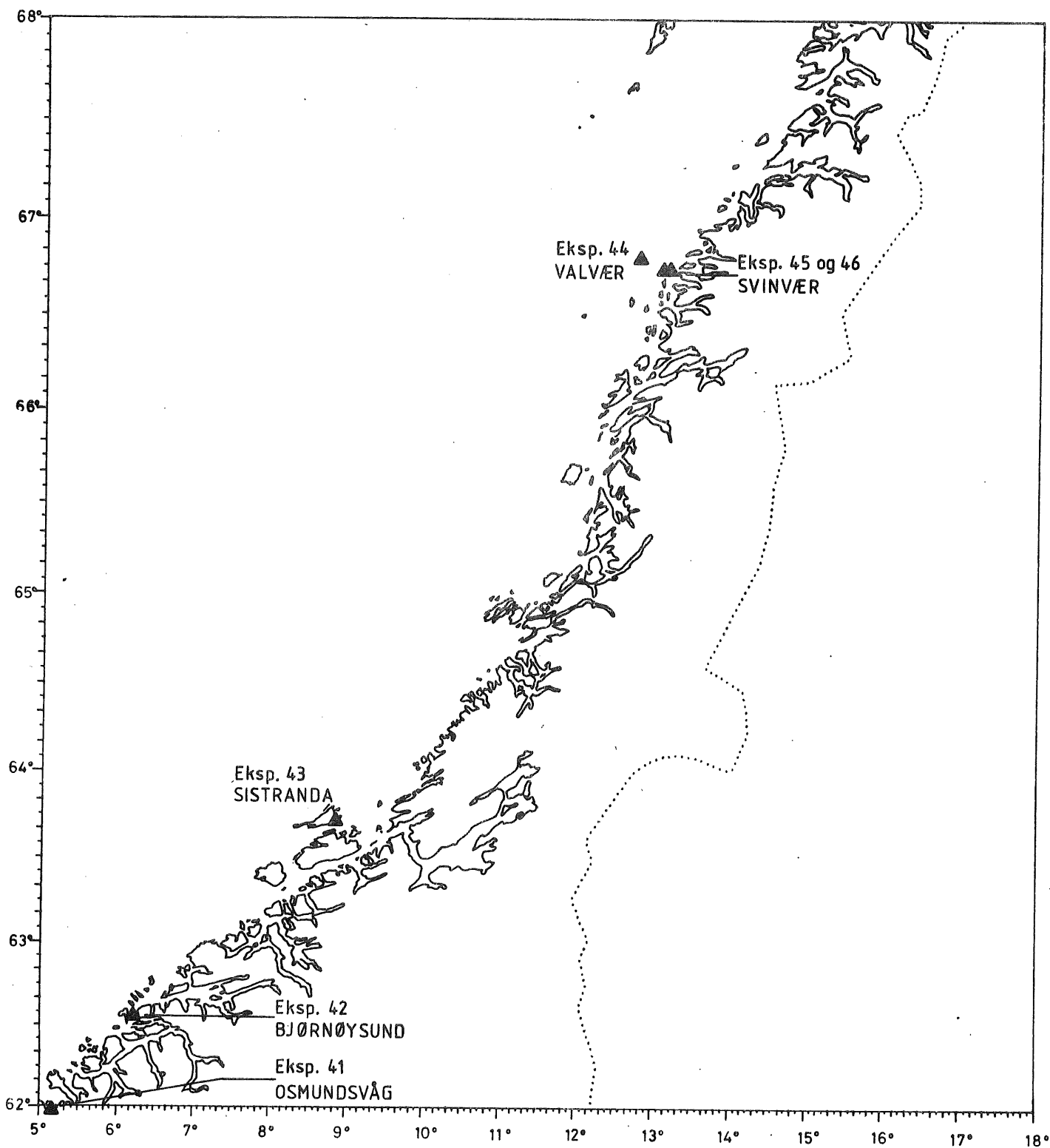

Fig. 1. Fordeling av merkelokaliteter fra utsetninger i april/mai 1982 med M/S "Inger Hildur".

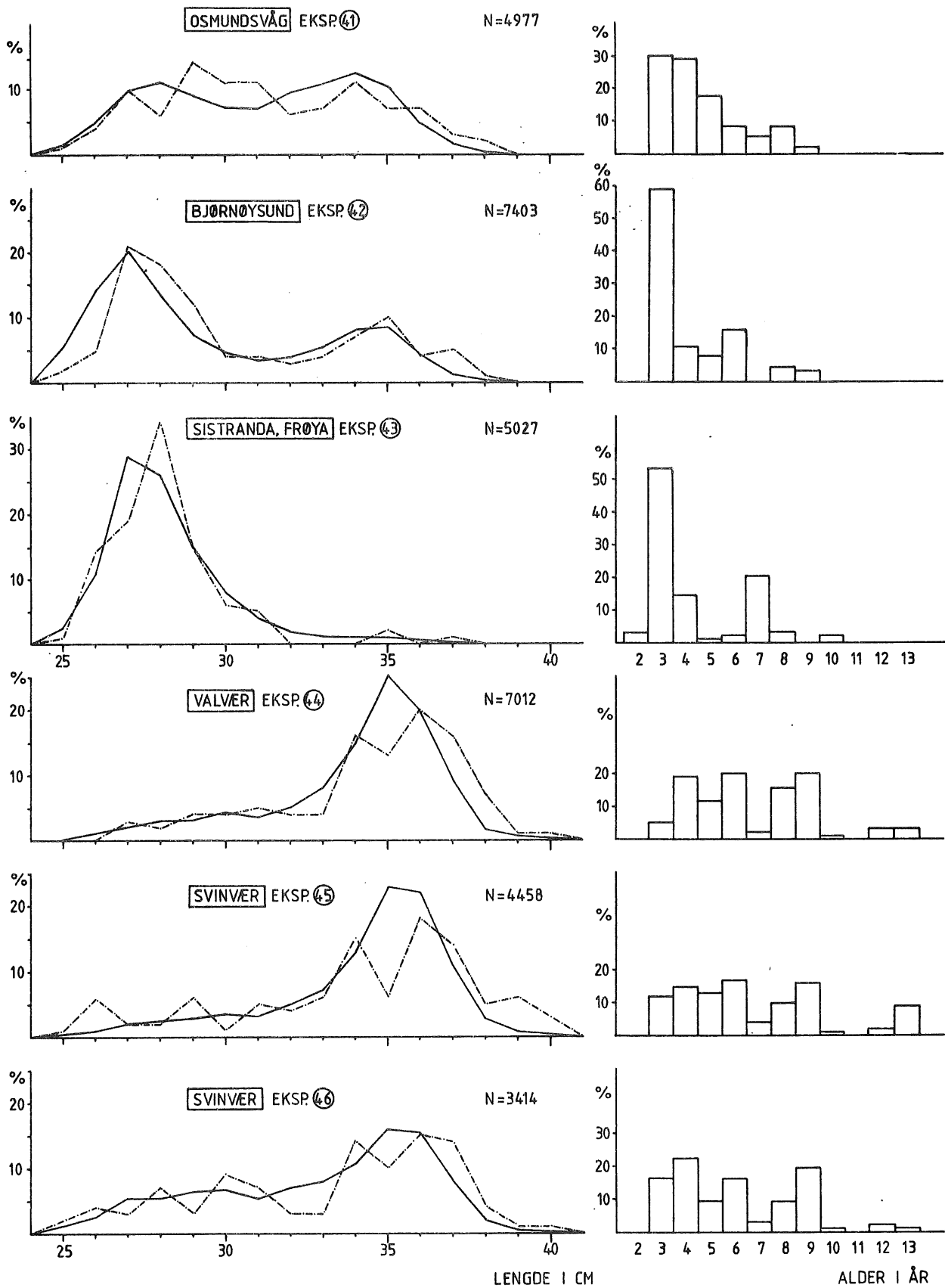

Fig. 2. Lengde- og aldersfordeling av sild, april/mai 1982. Lengdefordeling av den merkede silda (heltrukket linje). Lengdefordeling fra den biologiske prøven (stiplet linje).